DOI :https://doi.org/10.5281/zenodo.12789769 ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

୧୯୮୦ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ମାଟିପ୍ରୀତି

ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ନାୟକ

ସୃଷ୍ଟିର ଆଦିମ ରୂପ ହେଉଛି ଆଦିବାସୀ । ଜଙ୍ଗଲୀ ପରିବେଶରେ ସେମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ଓ ବିକାଶ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରକୃତି ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ସଂପର୍କ ଥାଏ । ବଣ, ଜଙ୍ଗଲ ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ବିହାରସ୍ଥଳୀ । ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ସରଳ ଅଟେ । ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ଆଦିବାସୀ ଯେତେ ଅଛନ୍ତି ତା' ଭିତରେ ଭାରତର ଆଦିବାସୀ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । କୃଷି ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଜୀବିକା, ଫସଲ ଅମଳ ସମୟରେ ସେମାନେ ନାନା ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ କରିଥାନ୍ତି ଓ ତାହା ବ୍ୟତୀତ ଜନ୍ମ, ମୃତ୍ୟୁ, ବିବାହ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପର୍ବପର୍ବାଣୀରେ ନାନା ଉତ୍ସବ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଆଦିବାସୀମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ, ବଂଟନ, ସଂଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମିଳିତ ସହଯୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଆଦିବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ପାରପାଂରିକ ଜୀବନ ଧାରାକୁ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନଧାରା ଶୈଳୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଆଦିବାସୀ ସମାଜରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ସାମାଜିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ମୁଖିଆମାନେ ସବୁ ବୁଝନ୍ତି । ଗ୍ରାମସଭାରେ ମୁଖିଆମାନେ ବସି ସମସ୍ତଙ୍କର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ଯେତେ ସମସ୍ୟା ଆସିଲେ ବି ନିଜର ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ପାରପାଂରିକ ଶୈଳୀକୁ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିଥାନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି ଓତଃପ୍ରୋତଃ ଭାବରେ ଅଦିବାସୀମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକକଥା, ଲୋକଗୀତ, ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ବ୍ରତ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ପାରପାଂରିକ ପ୍ରଭାବ ବହୁଳମାତ୍ରରେ ପଡ଼ିଥିବାରେ ଦେଖାଯାଏ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତି, ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ଯଥେଷ୍ଟ ରହିଛି । ଆଦିବାସୀ ମାନଙ୍କର ଧର୍ମଧାରଣା, ଭାଷା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଜୀବନଧାରା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଛାଡ଼ି ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତି, ସାହିତ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣହୋଇ ନପାରେ । ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟମାନଙ୍କରେ ବିବାହ ପ୍ରଥା ଅନେକ ପ୍ରକାରର ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି । କନ୍ୟାକୁ ଝିଙ୍କି ନେଇ ବିବାହ କରିବା ବା ପ୍ରେମବିବାହ, ରାଜିହୋଇ ପଳାଇବା, କନ୍ୟାପଣ ବିବାହ ପଦ୍ଧତି ରହିଛି । ଆଦିବାସୀ ସମାଜରେ ପ୍ରଚଳିତ ଦେବତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ଦେବତା ଭାବରେ ପୂଜା କରନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଧରିତ୍ରୀମାତା, ପିତୃପୁରୁଷ ଗଣ, ଅନ୍ୟ ଦେବଦେବୀଙ୍କୁ ପୂଜା କରିଥାନ୍ତି । ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ବଳିଦେଇ ପିତୃପୁରୁଷ ଓ ଦେବଦେବୀମାନଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାର ବିଧିବିଧାନ ରହିଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କାଳିଶି ଲାଗିବା, ନିଆଁରେ ଚାଲିବା, ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରରେ ନିଜ ଶରୀରକୁ କଷ୍ଟଦେବା ଇତ୍ୟାଦି ଦୃଶ୍ୟ ପୂଜା-ପର୍ବକୁ ଅଧିକ

ଯୋଗାଯୋଗ :
ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ନାୟକ, ଗବେଷକ, ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ ବିଭାଗ
ବିଶ୍ୱଭାରତୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଶାନ୍ତିନିକେତନ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ
E-Mail ID: prasantanayak0011@gmail.com
ORCID ID: -https://orcid.org/0009-0006-6063-1439

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୧୧.୫.୨୦୨୪	୧୭.୬.୨୦୨୪	୨୫.୬.୨୦୨୪	୧.୭.୨୦୨୪

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ନାୟକ, ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର., ୨୦୨୪ । **୧୯୮୦ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀଙ୍କ ମାଟିପ୍ରୀତି** । ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ । ଭାଗ :୧୦, ସଂଖ୍ୟା : ଘ; ପୃଷ୍ଠା :୧୬-୨୦ ।

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ

Quick Response Code:

Available online at :
https://pracheenews.com/

DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.12789769
Article No - BPPP00206

ଆକର୍ଷିତ କରିଥାଏ । ଆକାଶ, ବଣ, ପାହାଡ଼, ଝରଣା, ଗଛଲତା ସବୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଜୀବନ୍ତ ଅଟେ । ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ ଶିକାର କରିବା, ମଉଜ-ମଜଲିସ୍‌ରେ ଜୀବନ ବିତାଇବା ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ସହଜାତ ଗୁଣ । ପୂର୍ବପୁରୁଷର ପ୍ରଚଳିତ ପ୍ରଥା, ଚିରାଚରିତ ବିଶ୍ୱାସକୁ ସେମାନେ ସହଜରେ ମାନି ନିଅନ୍ତି । ଆଦିବାସୀ ଜୀବନଜୀବିକାର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଦିଗ ହେଉଛି କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ କରି ଖାଦ୍ୟ ଅମଳ କରିବା ଓ ଅନ୍ୟଟି ବଣରୁ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା । ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଚଇତିପର୍ବ ଏକ ପ୍ରଧାନ ପର୍ବ, ଏହି ପର୍ବରେ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରିବା, ଶିକାର କରିବା, ନିଶାପାଣି ସେବନ କରି ନୃତ୍ୟ-ଗୀତରେ ତାଳେତାଳେ ଝୁମି ଉଠନ୍ତି । ଲୋକନୃତ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଦିବାସୀ ଜନଜାତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଆଦିବାସୀ ନୃତ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସେହି ନୃତ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଯଥା – ପରଜାନୃତ୍ୟ, କନ୍ଧନୃତ୍ୟ, କୋୟାନୃତ୍ୟ, ଘୁମୁରାନୃତ୍ୟ, ଚଇତି ନୃତ୍ୟ, ଟୋକିପରବ ନୃତ୍ୟ, କାଳିସୀ ନୃତ୍ୟ, କୋଶିଆବାଡ଼ି ନୃତ୍ୟ, ଖରିଆସାନ୍ତାଳ ନୃତ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଧାନ । ଏମାନେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ନୃତ୍ୟକରି ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । ଛୋଟଠାରୁ ବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ନୃତ୍ୟରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟତଃ ଆଦିବାସୀମାନେ ଧାଡ଼ିବାନ୍ଧି ଗୋଲାକାର ଭାବରେ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରନ୍ତି । ପୁରୁଷମାନେ ମଝିରେ ରହି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାଦ୍ୟ ବଜାନ୍ତି; ଆଦିବାସୀ ରମଣୀମାନେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବେଶପୋଷାକ ପରିଧାନ କରି ତାଙ୍କୁ ଘେରି ନୃତ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ଆଦୀବାସୀମାନଙ୍କର ନୃତ୍ୟ ସହିତ ସଂଗୀତ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଏକ ବିଶିଷ୍ଟ ଅଙ୍ଗ । ତାଙ୍କ ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ମୌଖିକ ଗୀତ ଭାବରେ ମୁଖରୁ ମୁଖ ଗୋଟେ ପିଢ଼ିରୁ ଅନ୍ୟ ପିଢ଼ିକୁ ପ୍ରଚଳିତ । ସଂଗୀତ ମଧ୍ୟରେ ରସରକେଲୀ ଗୀତ, ଜାଇଫୁଲ ଗୀତ, ଡାଲଖାଇ ଗୀତ, ଘୁମୁରା ଗୀତ, ଓରାମ ଗୀତ, ସଉରା ଗୀତ, ମାନ୍ଦଲ ଗୀତ, କିସାନ ଗୀତ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଧାନ ।

ଓଡ଼ିଆସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତିଉପରେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଭାଷା, ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ । ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀ ସମାଜ, ପରମ୍ପରା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଜୀବନ-ଚର୍ଯ୍ୟା ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ତେଣୁ ୧୯୮୦ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯେଉଁ କଥାକାରମାନଙ୍କର ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ମାଟି ପ୍ରୀତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ତାହା ମୋ ଆଲୋଚନାର ପରିସରଭୁକ୍ତ । ହୃଷୀକେଶ ପଣ୍ଡାଙ୍କ 'ସାହାବ ଦେବତା' ଗଳ୍ପ ସଂକଳନର 'ଛଞ୍ଚାଣ' ଗଳ୍ପରେ ଆଦବାସୀମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଲେଖକଙ୍କର ସାରସ୍ୱତ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସୁପ୍ରକଟିତ । ବିଦେଶୀମାନେ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ଆଳରେ ସରଳ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ସଂପଦ ଲୁଟ୍ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ଶିକ୍ଷିତ, ଚାକିରିଆ ଓ ରାଜନେତାମାନଙ୍କର ପଦକ୍ଷେପକୁ ଲେଖକ କଟାକ୍ଷପାତ କରିଛନ୍ତି । 'ପେଟ୍ରୋଲିୟମ' ଗଛ ଚାଷ ପାଇଁ ବିଦେଶୀ କଂପାନୀ ସୁନାପୁଟ ଗାଁକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଇଛି, ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଭିଟାମାଟିକୁ ଲୁଟି ନେଇଛି । ଅରଣ୍ୟ ଧ୍ୱଂସକରି କଳକାରଖାନା ସ୍ଥାପନ କରିବା, ଅରଣ୍ୟର ଜନଜାତି ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ସୁନାପୁଟରୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରି ସେମାନଙ୍କ ଆହାର ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ବଂଚିତ କରିବା ଆଦି ଘଟଣାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ତୀବ୍ର ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ଦିସାରିର ପାର୍ଥନା ଭିତରେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ମାଟି ପ୍ରତି ଥିବା ନିଗୂଢ଼ ସଂପର୍କଟି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏଠାରେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଥିବା ସମ୍ବେଦନା, ତାଙ୍କ ଉପରେ ହେଉଥିବା ଅନ୍ୟାୟକୁ ଘୋର ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ସଂକଳନର 'ସାହାବ ଦେବତା' ଶୀର୍ଷକ ଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ 'ସର୍ଗିଗୁଡ଼ା' ଗାଁରେ ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରଚାରଧର୍ମୀ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ କିପରି ନିଷ୍ଫଳ ହୋଇଛି ତାହା ଏହି ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ପ୍ରଗତିର ଡିଣ୍ଡିମ ପିଟୁଥିବା ସରକାରଙ୍କର ବିଶ୍ୱସ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ଓ ରାଜନେତାମାନଙ୍କର ଧପ୍ପାବାଜୀ ଦ୍ୱାରା ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସହାୟତା ପହଞ୍ଚି ପାରୁନି । ଆମ ଦେଶର ପ୍ରସାଶନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ଓ ପରିକଳ୍ପନା ଯେ ଲୋକଦେଖାଣିଆ, ମିଛ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଓ ଭାଷଣବାଜି ଅନ୍ଧଗଳି ଭିତରେ ଯୋଜନାର ବାସ୍ତବ ସଫଳତା ହଜିଯାଇଛି, ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ପାରୁନାହିଁ ତାହା ଏହି ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉ । ତାଙ୍କର 'ସିସିଫସ୍ ଓ ବୋଣ୍ଡା' ଶୀର୍ଷକ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜମିଦାରମାନେ କିପରି ଶୋଷଣ କରିଛନ୍ତି ତାହା ଏହିଗଳ୍ପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ଆଦିବାସୀମାନେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ପୋଡ଼ି ପୋଡୁଚାଷ କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସାଉକାର ସରଳ, ନିରୀହ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଡରାଇ ତାଙ୍କଠାରୁ ସେହି ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜର କରିନିଏ । ଗ୍ରାମର ସାହୁକାର ଚକ୍ରାନ୍ତ କରି ସିସିଫସ୍ ବଣ୍ଡାର ଚାଷଜମି, ବଳଦ ସବୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇଛି । 'ସିସିଫସ୍‌ବଣ୍ଡା' ସରକାର ଅଫିସରଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଠୁ ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରିଛି । ସାହୁକାର ସରକାରୀ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଲାଞ୍ଚଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ କିଣି ନେଇଛି ।

ରଞ୍ଜନ ପ୍ରଧାନଙ୍କ 'ଡୁମାଦେବତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗପ' ଗଳ୍ପ ସଂକଳନର 'ଡୁମାଦେବତା' ଶୀର୍ଷକ ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରଗତିର ଦ୍ୱାହି ଦେଇ

ସରକାର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଭିଟାମାଟିରୁ ବିସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି । ସରକାର ସେମାନଙ୍କୁ ଘର, ଜମି, କର୍ମ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସ୍କୁଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ବିଜୁଳି, ଡାକ୍ତରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଗମନାଗମନ ସୁବିଧା ପାଇଁ ରାସ୍ତା ଦିଆଯିବ ବୋଲି ସର୍ବସମ୍ମୁଖରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଏ କିନ୍ତୁ ସେସବୁ ବିସ୍ଥାପିତଙ୍କ ପାଇଁ ସମୁଦ୍ରକୁ ଶଙ୍ଖେ ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ । ସରକାର ସମୃଦ୍ଧି ଓ ବିକାଶର ସ୍ଲୋଗାନ ଦେଇ ସାଧାରଣ ଜନତାକୁ ବାଧ୍ୟ କରନ୍ତି ଭିଟାମାଟି ଛାଡ଼ିବାକୁ । ଯଦି ଜନତା ସରକାରଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଅମାନ୍ୟ କରେ ତା' ଉପରେ ବଳପୂର୍ବକ ପଦେକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ । ଗାଁର ଦେବଦେବୀ, ଡଙ୍ଗର, ନଈ, ଝରଣା, ସଳପ ଗଛ, ପୂର୍ବଜଙ୍କ ସ୍ମୃତି ସହିତ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ଏସବୁକୁ ଆଦିବାସୀମାନେ ସହଜରେ ଛାଡ଼ି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ବିସ୍ଥାପିତ ହେଉଥିବା ମଣିଷ ଭିତରେ ଏକ ଆଶଙ୍କିତ ଭୟ ଦେଖାଦିଏ । ଗାଁ ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ନିଜ ଦେବଦେବୀଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା ସହ ବଳି ଦିଆଯାଏ । କାନ୍ଦ ବୋବାଳି ମଧ୍ୟରେ ଗାଁ କମ୍ପିଉଠେ । ପୁଣି ପରଜାମାନେ ଡୁମାମାନଙ୍କ ସହ ବିଳାପ କରନ୍ତି । ଗଳ୍ପର ଦୁଇଟି ଚରିତ୍ର ବୁଦ୍ଧୁ ଯାନୀ ଓ ରବଟ ଡମ୍ବ । ବୁଦ୍ଧୁ ଯାନୀ ହେଉଛନ୍ତି ପରମ୍ପରାର ବାର୍ତ୍ତାବହ । ତା'ର ପ୍ରତିଟି ରକ୍ତବିନ୍ଦୁରେ ନୀତି, ଆଦର୍ଶ ପରମ୍ପରା, ଧାର୍ମିକ ବିଶ୍ୱାସର ଧାରା ପ୍ରବାହିତ । 'ବୁଦ୍ଧୁ ଯାନୀ' ଭିଟାମାଟି ଛାଡ଼ି ନୂଆ ପୁନର୍ବାସ ସ୍ଥଳୀରେ ପହଂଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଇହଲୋକରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସାରିଥିଲା । ବୁଦ୍ଧୁ ଯାନୀ ଭିଟାମାଟି ସହିତ ଉଭୟ ଶାରୀରିକ ଓ ମାନସିକ ସଂଯୋଗରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନତାକୁ କଦାପି ସ୍ୱୀକାର କରିପାରି ନାହିଁ । ସେହିପରି 'ଠାକୁରାଣୀ' ଶୀର୍ଷକ ଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାର ଅବକ୍ଷୟ ଚିତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଆଦିବାସୀ ଜୀବନ ଜୀବିକା, ଚଳଣି, ପରମ୍ପରା, ଖାଦ୍ୟପେୟ, ବେଶପୋଷାକ ପ୍ରଭୃତିରେ ଆଧୁନିକ ସଭ୍ୟତା ତା'ର କାୟାବିସ୍ତାର କରୁଛି । ସହରର ଚାକଚକ୍ୟ ଜୀବନ ପ୍ରତି ଆଦିବାସୀ ଯୁବକ-ଯୁବତୀଙ୍କ ଅଶେଷ ମୋହ ଫଳରେ ଏମାନେ ନିଜ ପାରମ୍ପରିକ ଦେବଦେବୀ ଓ ପ୍ରଥାକୁ ଅବଜ୍ଞା କଲେଣି । ପୁଣି ଆଦିବାସୀମାନେ ନିଜ ପେଟପାଟଣା ପାଇଁ ସହରାଭିମୁଖୀ । ଗାଁରେ ବାଲି ଧାଙ୍ଗିଡ଼ି ନିଜ ପସନ୍ଦର ପୁଅ ସହ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ପଳାଇବା ଘଟଣା ସବୁ ଗାଁରେ ଘଟିବା ଦ୍ୱାରା ଗାଁ ଠାକୁରାଣୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବଦେବୀ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । ଆଦିବାସୀ ପରମ୍ପରାରେ ଦେବଦେବୀଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ବଳି ଦେବା ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ । ଏମିତି ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ମାନବ ସମାଜକୁ ଦିଗଭ୍ରଷ୍ଟ କରିଥାଏ । 'ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଙ୍ଗଣ ଏଥରର କଭର ଷ୍ଟୋରୀ' ଶୀର୍ଷକ ଗଳ୍ପରେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ମଣିଷକୁ ନିଷ୍ଠୁର, ନିର୍ମମ କରିଦେବା ସଂଗେସଂଗେ ସାମାଜିକ ଜୀବନଧାରା ଓ ଧରାକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରି ପକାଏ ତା'ର ଚିତ୍ର ଏହି ଗଳ୍ପରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ଗାଁର ଶିଶୁମାନେ ଅଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଓ ଦୂଷିତ ଜଳପାନ ଯୋଗୁଁ ନାନା ରୋଗରେ ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ଗ୍ରାମବାସୀ ଏହି ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ନିମନ୍ତେ ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣକରି ନ କରି ଦେବତାଙ୍କ କୋପ ବୋଲି କହିଥାନ୍ତି । 'ମାଲ୍‌କି, ଟୁନ୍ଦ୍ରୀ ଓ ଗ୍ରହ ଦେବତାର ପୂଜା' ଗଳ୍ପରେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସର ସ୍ୱରୂପ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ । ମାଲ୍‌କି ଓ ଟୁନ୍ଦ୍ରି ବିବାହର ଦୀର୍ଘ ପାଂଚବର୍ଷ ବିତିଯାଇଥିଲେ ସତ୍ତ୍ୱେ ସନ୍ତାନଟିଏ ହୋଇ ନଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଉଭୟେ ଗ୍ରହ ଦେବତା ପୂଜା କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଗ୍ରହ ଦେବାତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବଳି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଟୁନ୍ଦୁରୀ ଗର୍ଭବତୀ ହୁଏ, ମାଲ୍‌କି ଖୁସୀରେ ଫାଟି ପଡ଼ିଛି । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଗର୍ଭବତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଟୁନ୍ଦୁରୀର ଅଜଣା ରୋଗରେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି । ଏହି ଘଟଣାକୁ ନେଇ ସଧାରଣ ଲୋକ କୁହାକୁହି ହୁଅନ୍ତି, ଦେଓପେନୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ହେବାରୁ ଟୁନ୍ଦୁରିକୁ ନିଜ ସାଥୀରେ ନେଇଗଲେ । କିପରି ଆଦିବାସୀମାନେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସରେ ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ନିଜକୁ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖକୁ ଠେଲିଦେଉଛନ୍ତି, ଗାଳ୍ପିକ ତାହାକୁ ଦେଖାଇବା ସହିତ, ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଏହି ଗଳ୍ପରେ । 'ସୁନା ପାହାଡ଼ର ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ' ଗଳ୍ପଟିରେ ପାହାଡ଼, ନଦୀ, ଝରଣା, ସବୁଜବନାନୀ; ଏସବୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ବରଦାନ ବୋଲି ଆଦିବାସୀମାନେ ବିଚାର କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଈଶ୍ୱର ସେମାନଙ୍କୁ ଗଢ଼ିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ଲାଳନପାଳନ ପାଇଁ ଈଶ୍ୱର ତା' ପୂର୍ବରୁ ଏଇ ନଦୀ, ଝରଣା, ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟିକରି ସାରିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଆଦିବାସୀ ନିଜକୁ ପ୍ରକୃତିର ସନ୍ତାନ ବୋଲି ଦାବି କରେ । ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଏମାନଙ୍କର ନିବିଡ଼ ସଂପର୍କ ରହିଥାଏ । ଉତ୍ତମ କୁମାର ପ୍ରଧାନଙ୍କ 'ଘଟାନ୍ତର' ଗଳ୍ପରେ କନ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟର ମୁଖ୍ୟ ପର୍ବ ଝାମୁଯାତ୍ରା ଚିତ୍ର ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । କନ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ବାଜାବଜାଇ ନାଚିବା, ନିଆଁରେ ଚାଲିବା ସହିତ ଆଦିବାସୀ ଯୁବତୀମାନଙ୍କର ହୁଳୁହୁଳିରେ ପରିବେଶ ପ୍ରକମ୍ପିତ ହୋଇଉଠିଛି । ସହରୀ ମଣିଷ ନିଜର ସଂସ୍କୃତକୁ ଭୁଲି ଯାଉଥିବା ବେଳେ; ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକମାନେ ନିଜ ସଂସ୍କୃତିକୁ ବଂଚେଇ ରଖିବା ସହିତ ବହୁତ ଧୁମ୍‌ଧାମ୍‌ରେ ପାଳନ କରୁଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ ଉକ୍ତ ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉ । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ 'ମଧୁ ! ମଧୁ !! ମଧୁ !!!' ଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀ ମହୁଆ ସଂପ୍ରଦାୟର

କଥା ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ସହିତ, ସେମାନଙ୍କର ରୀତି ନୀତି, ପୂଜାପର୍ବଣ, ବିବାହ ଅଦିର ଚିତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ମହୁଆ ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକମାନେ ବିବାହ ଦିନ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଦେବୀଙ୍କଠାରେ ଯୁବକ- ଯୁବତୀମାନେ ମଦ୍ୟପାନ କରି ନାଚିବା ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ମହିଁଷିବଳୀ ପଡ଼ିବା, ଗ୍ରାମର ସର୍ଦ୍ଦାର ବଳି ପଡ଼ିଥିବା ମଇଁଷିର ରକ୍ତ ପିଇବା । ସେହିପରି ଏହି ସଂପ୍ରଦାୟର ବିଶ୍ୱାସ ଯେ କୁମାରୀ କନ୍ୟାକୁ ମହୁମାଛି ନ କାମୁଡ଼ିବା, ଋତୁମତୀ ନାରୀର ବାସ୍ନା ବାଜିଲେ ମହୁମାଛି ମାରାତ୍ମକ ହୋଇଯିବା, ଅବିବାହିତ ନାରୀ ଅଙ୍ଗ ସ୍ପର୍ଶ କରି ନଥିବା ଯୁବକ ହିଁ ମହୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବା, ମହୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ସମୟରେ ମହୁଆ ଲତା କାନରେ ଖୋସି ମହୁ ସଂଗ୍ରହ କଲେ ମହୁମାଛି ଆକ୍ରମଣ ନ କରିବା ପୁଣି ମହୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ସମୟରେ ସାତପଦିଆ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କଲେ ମହୁମାଛି ବର୍ଷା ଛାଡ଼ିବା ଇତ୍ୟାଦି ଲୋକବିଶ୍ୱାସକୁ ନିଛକ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ଗଳ୍ପ 'ରକ୍ତ ସଂପର୍କୀୟ' କନ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟର ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଥିବା ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସର ଚିତ୍ର ଉକ୍ତ ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହି ଗଳ୍ପରେ ଭାଲୁ ଅକ୍ରମଣରେ ଶିକାର ହୋଇଥିବା କନ୍ଧ ଯୁବକ ରକ୍ତାତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି, ଯେତେ ଚିକିତ୍ସା କଲେ ବି ତା'ର ଦେହର ରକ୍ତ ବନ୍ଦ ହୋଇନାହିଁ । ଯାହାକୁ ଦେଖି ଗାଁର ଝଙ୍କର କହିଛି ଯେ ସେହି ଲୋକଟି ନୂଆଖାଇ ଆଗରୁ କଖାରୁ ଫୁଲ ଛିଡ଼େଇ ଥିବାରୁ ଦେବୀ ତା'ଉପରେ କୋପ କରିଛି ଓ ତା'ର ଏପରି ବିପତ୍ତି ଘଟିଛି । ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଗାଁ ଦେବୀଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦେବୀଙ୍କ ପାଖରେ ବୋଦା, ଛେଳି, କୁକୁଡ଼ା ଆଦି ବଳିଦେଇ ରକ୍ତପାନ କରେଇବା କଥାଟିକୁ ପରମ୍ପରା କ୍ରମେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ "ଗାଁର ଜାନୀ ନିଦାନ କରିଥିଲା ଯେ, ଲୋକଟି ନୂଆଖାଇ ଆଗରୁ କଖାରୁ ଫୁଲ ଛିଣ୍ଡାଇଛି, ତେଣୁ ଏ ବିପତ୍ତି । ତେବେ ଧରଣୀଶୀଳା, କୁକୁଡ଼ା ବା ଛେଳିର ରକ୍ତ ପାଇଲେ, ଲୋକଟି ଭଲ ହୋଇଯିବ । ଯଥାରୀତି, କୁକୁଡ଼ା ଓ ଛେଳିର ରକ୍ତ ପାଇଲା ପରେ ମଧ ଲୋକଟି ଚେତା ଫେରି ପାଇନଥିଲା" । (ରକ୍ତ ସଂପର୍କୀୟ, କଳାହାଣ୍ଡିର କଥାକାର, ପୃଷ୍ଠା-୪୫) । ଉକ୍ତ ଗଳ୍ପରେ ଆଦିବାସୀ ଯୁବକ, ଯୁବତୀମାନଙ୍କର ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ପ୍ରେମର ଚିତ୍ର, ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଥିବା ବିଶ୍ୱାସ ଆଦି ଗଳ୍ପରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ପରିପ୍ରକାଶ ଘଟିଛି । ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଏକ ଗଳ୍ପ 'ଶେଷ ପୁତ୍ତଳିକାର କାହାଣୀ' ରେବଫଲୀମାଳି ପାହାଡ଼ରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଆଦିବାସୀ କନ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଆଧାର କରି ଗଳ୍ପର କାହାଣୀ ଗଢ଼ିଉଠିଛି । ଏହି ଗଳ୍ପର ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାରୀ ରାଜନେତା, ଖଣି ମାଲିକମାନଙ୍କର ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ବଫାଲୀମାଳିଠାରେ ଆଲୁମିନିୟମ କାରଖାନା ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି । ସେଠାରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଆଦିବାସୀ କନ୍ଧ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଟଙ୍କାର ଲୋଭ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ସେଠାରୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରିବା ପାଇଁ ଚାହିଁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଠାକାର ଆଦିବାସୀମାନେ ନିଜ ଗାଁ, ମାଟି ମା'କୁ ଛାଡ଼ି ଯିବାପାଇଁ ରାଜି ହୋଇ ନାହାଁନ୍ତି । ପରିଶେଷରେ ସେଠାକାର ରାଜନେତା ଓ ସରକାର କର୍ମଚାରୀମାନେ ମିଳିତ ହୋଇ କିଛି କନ୍ଧ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଧରି ଜେଲକୁ ପଠାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ସେଠାକାର କନ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଭୟକୁ ସେଠାକାର ଲୋକମାନେ ଖାତିର ନକରି ବାଡ଼ି-ଠେଙ୍ଗା, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଧରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଛନ୍ତି ଓ ଶେଷରେ ଆଦିବାସୀ କନ୍ଧମାନେ ବିଜୟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଆଦିମ କାଳରୁ ସରଳ, ନିରୀହ ଭାବରେ ଜାଣି ଆସିଥିଲୁ, ସେମାନେ ଆଜି ପରିସ୍ଥିତିର ତାଡ଼ନାରେ ହିଂସ୍ର ହୋଇଉଠିଛନ୍ତି । କାରଣ ଏହି ସମାଜ ତାଙ୍କୁ ବାଧ କରିଛି ହିଂସ୍ର ହେବା ପାଇଁ । ସମୟ ଥିଲା ଆଦିବାସୀମାନେ ସବୁ ଅନ୍ୟାୟ ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ସହି ଯାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଆଜି ନିଜ ହକ୍ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାୟ ବିରୋଧରେ ଲଢ଼େଇ କରୁଛନ୍ତି । ପରେଶ କୁମାର ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ 'ବିସ୍ଥାପିତ' ଗଳ୍ପରେ ମୁଣ୍ଡାଜାତିର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଉଭୟ ସରକାର ଓ ଶିଳ୍ପପତିମାନେ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ବିସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଚକ୍ରାନ୍ତ କରିଛନ୍ତି ତା'ର ଚିତ୍ର ଏହି ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଆଦିମ କାଳରୁ ରହି ଆସୁଥିବ ।ମୁଣ୍ଡାଜାତି ନିଜ ଭିଟାମାଟି ଛାଡ଼ିବା ରାଜି ହୋଇ ନାହାଁନ୍ତି । ସେମାନେ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ କ୍ଷତି ପୂରଣ ପାଇଥିଲେ ମଧ ନିଜ ଭିଟାମାଟି ଛାଡ଼ି ଯିବା ପାଇଁ ଚାହିଁ ନାହାଁନ୍ତି । ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମୁଣ୍ଡାଜାତି ସଂଗ୍ରାମ କରିଛି ହେଲେ କିଛି ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇନାହିଁ । ଶେଷରେ ପୁଲିସର ଗୁଳିଚାଳନାରେ ଅନେକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ମୁଖିଆ ଗରିଆମୁଣ୍ଡା ଗୁଳିଖାଇ ଛୋଟା ହୋଇ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ପଡ଼ିଛି । ସରକାର ଗାଁ ଚାରିପଟେ ପାଚେରି ଉଠାଇ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବନ୍ଧ କରି ଦେଇଛି । ଯେତେବେଳେ ଗରିଆ ମୁଣ୍ଡା ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ ଭଲ ହୋଇ ଗାଁକୁ ଫେରି ଦେଖିଛି ଗାଁ ଚାରିପଟେ ପାଚେରି ଘେରା ହୋଇଯାଇଛି, ରାଗରେ ହିଂସ୍ର ପାଲଟି ଯାଇ ପାଗଳ ପ୍ରାୟ ହୋଇ ଟେକାପଥର ଫିଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ବୃଥା ଚେଷ୍ଟା କରି ଶେଷରେ ନିଷ୍ଫଳ ହୋଇଛି । ପ୍ରକୃତରେ ସରଳ, ଶାନ୍ତ ଆଦିବାସୀ ମଣିଷଟି ସେମାନଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ନିଜ ଭିଟାମାଟିରୁ

ବେଦଖଲ କରାଯାଉଛି, ସେମାନେ ହିଂସ୍ର ପାଲଟି ଯାଉଛନ୍ତି ଓ ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରୁଛନ୍ତି । ଗାୟତ୍ରୀ ସରାଫଙ୍କ 'ଜଳିଜଳି ଯାଉଥିବା ପାହାଡ଼' ଗଳ୍ପରେ ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଗୋଟିଏ ଆଦିବାସୀ ଗାଁର ଲୋକମାନଙ୍କର ଦାଦନ ସମସ୍ୟାକୁ ନେଇ ଉକ୍ତ ଗଳ୍ପଟି ରଚିତ । ଜଙ୍ଗଲ, ପାହାଡ଼ଘେରା ଗାଁରେ ସୀମାରୁ ଓ ଉକିଆର ହସ-ଖୁସୀର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନ ସାହୁକାର ଛଡ଼ାଇ ନେଇଛି । ସାହୁକାର କିଛି ପଇସା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦାଦନ ଖଟାଇ, ଶାରୀରିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଇଛି । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇଜଣ ମାଥାପାତି ସବୁ ସହି ଯାଇଛନ୍ତି, ତିଳେଟିଏ ହେଲେ ବିରୋଧ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଏହି ଗଳ୍ପରେ ଦାଦନ ସମସ୍ୟା ବ୍ୟତୀତ, ଶିଶୁକନ୍ୟା ବିକ୍ରୀ, ନାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ପରି ଅନେକ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଗାଳ୍ପିକ ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

୧. ପ୍ରଧାନ, ମନ୍ମଥ କୁମାର, ସଂସ୍କୃତି ଓ ସାହିତ୍ୟ, ନବଦିଗନ୍ତ, କଟକ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ, ୨୦୧୬ ।

୨. ଗାହାଣ, କପିଳେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ : ସ୍ରଷ୍ଟା-ସହୃଦୟ, ଅଗ୍ରଦୂତ, କଟକ, ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ, ୨୦୦୭ ।

୩. ସାମଲ, ବୈଷ୍ଣବ ଚରଣ, ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପର ଇତିବୃତ୍ତ, ପ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ , କଟକ, ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ, ୨୦୧୯ ।

୪. ବାରିକ, କବିତା, ଶହେ ବର୍ଷର ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ ଏକ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ (୧୮୯୮ ରୁ ୧୯୯୮), ବିଦ୍ୟାପୁରୀ, କଟକ, ତୃତୀୟ ମୁଦ୍ରଣ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୭ ।

❖ ❖ ❖